

V Římě, 13. ledna 2012

**LIST MAGISTRA ŘÁDU
(2012 – V RÁMCI PŘÍPRAVY NA JUBILEUM ŘÁDU)
ŽENY DOMINIKÁNKY A KÁZÁNÍ
„JDI K MÝM BRATRĚM A OZNAM JIM...“
(JAN 20,17)**

Tato výzva, kterou Kristus adresoval Marii na úsvitu v den zmrtvýchvstání, se stala tématem čtvrtého roku novény, v níž se připravujeme na oslavu jubilea řádu. Letošní rok, nazvaný „Ženy dominikánky a kázání“, nás zve k tomu, aby se zvěstování zmrtvýchvstání stalo zdrojem našeho povolání v řádu.

Tato prostá věta mi v prvním okamžiku připomněla pocity, jež jsem před pár lety zakoušel v jednom městském kostele v Iráku. Právě svítalo a my se připravovali na slavnost vstupu do noviciátu a profesi několika mladých bratrů. V kostele už byl zástup žen, které čekaly na obřad; byly mezi nimi i dominikánské matky, sestry, přítelkyně, apoštolské sestry a členky laikátu. Kostel se naplnil jejich společnou modlitbou, zatímco se celá země zmítala v chaosu, násilí a hrozbách. V tichu a za přítomnosti Otce se tyto ženy modlily tak intenzivně, že i uprostřed chaosu, který pustošil zemi a rozbíjel ji všemi možnými způsoby, ztělesňovaly jistotu, že nic nemůže umlčet poselství života. Jednoho dne na tomto světě vyšlo slunce v judské zemi v podobě narozeného dítěte, prince pokoje. Jeho příchod, navzdory zdání, navždy potlačil tmu. Noc byla definitivně poražena, když z hlubiny smrti, již byl podroben, daroval svůj vlastní život.

Je běžné, že v některých částech světa, kde násilí opakovaně ničí všechny sociální vazby, přebírají ženy a matky roli strážců života. Svědčí o tom, že nikdo, i když se nám to jeví jinak, se nemůže prohlašovat pánem života, jež dostal, především proto, že mu může být odňat. „Jdi k mým bratrům a oznam jim...“ Řekni jim o síle života, o neslýchaném příběhu lidskosti, o tom, že život se den co den znovu rodí v Duchu života a opět je odnímán, skrze umučení na cestě k zmrtvýchvstání. Ony ženy v Iráku ukázaly široký horizont poslání evangelizace: vepsat do srdce lidské historie radost a naději Krista, který dal svůj život, aby lidé mohli žít a učit se, jak být jeho svědky.

Jako součást dominikánské rodiny se ženy – mnišky, apoštolské sestry, členky laických sdružení a sekulárních institutů – zásadně podílejí na poslání řádu hlásat evangelium. Místo abych hovořil o kázání, raději vyberu definici našeho poslání, jež se zrodila v době založení řádu – jsme cele určeni k hlásání Božího slova. V první řadě patříme do rodiny kazatelů, protože jako muži a ženy jsme své životy zasvětili dobrodružství evangelizace. Každý z nás, tak či onak podle své konkrétní životní situace a služby, si nejprve vybírá způsob „života“, a teprve pak ho naplňuje „skutky“.

„Jdi k mým bratrům a oznam jim...“ Skrze toto poslání žádá Kristus od Marie a ostatních, aby se podílely na zrození církve z kázání. To nás vede k prvnímu předpokladu, že kázání bude

základem řádu. Na začátku tohoto nového dobrodružství evangelizace, vedeného Dominikem, se k němu v první řadě připojují ženy, následované laiky. Poskytují nám tak obraz evangelizačního úsilí – druh „malé církve“, komunity sjednocené silou mluveného slova, jejíž členové se shromažďují, aby slovu společně naslouchali a předávali ho světu. Tak, jak to podle Lukáše (8,1–4) bylo i v případě Ježíše, se komunita shromáždí právě v té chvíli, kdy má předpoklad stát se „komunitou pro evangelizaci“. Od samého počátku, i když se to v té době mohlo zdát zvláštní, byly ženy součástí společenství, jež se shromáždilo kolem Ježíše. Jde-li o to být učedníkem, není zde prostor pro světské kategorie. Představme si komunitu, jež se formovala během následování Ježíše na první cestě evangelizace. Překračovala slabosti, selhání, hříchy a křehkosti, které může vyléčit jen Ježíš. Posvátné kázání je ustanoveno z jeho milosti, již lze zakoušet mnoha různými způsoby. Učedníci, kteří Ježíše viděli žít a učit, měli pravděpodobně mnoho příležitostí k tomu, aby se podělili o zážitky z osobních setkání s ním. A ženy z evangelia měly možnost vydat svědectví Slovu, které jim bylo adresováno – Slovu, jež ohlašuje zmrtvýchvstání, uznává víru a příslib spásy, Slovu života a odpuštění, uzdravení a důvěry. Ježíš s nimi mluvil srdečně, uznává jejich ženskost a jejich důvěrné poznání zrodu života. Nezapomínal na jejich schopnost opatrovat a chránit křehký život, na sílu jejich důvěry v tvořivost a vytrvalost při snášení životních obtíží. Ženy ho následovaly na cestě vedoucí na Kalvárii; čekaly v zahradě u hrobu a opět se vydaly po cestách a pěšinách, běžíce za apoštoly, aby jim oznámily, že Pán vstal z mrtvých. Poslání evangelizace potřebuje toto svědectví a zvěstování, aby pomohlo světu slyšet Slovo, které v sobě nese život.

Od svého založení, kdy se „ženy dominikánky“ připojili k Dominikovi, tvořily „posvátné kázání v Prouilhe“. Je třeba, aby naše vlastní „společenství pro evangelizaci“ – dominikánská rodina – sestávala z mužů a žen, zasvěcených i laiků. Bude tak odrazem první komunity, která kráčí po cestách spolu s Ježíšem, učí se od něj, jak milovat svět a mluvit k němu, jak hledat Otce a přijímat vše, co nám dává. Všichni společně, v naší rozmanitosti a komplementaritě, stejně jako ve vzájemném respektování rozdílů a společné vůli k rovnocennému sdílení, musíme plnit svůj úkol „být bratry a sestrami“, abychom byli znamením ve světě i v církvi.

Naše komunita je komunitou bratří a sester, kteří ví, že rovnocenné uznání každého člena je často ztěžováno omezeními tohoto světa. Mnoho úsilí je třeba věnovat zvláště tomu, aby slova žen a mužů měla všude stejnou hodnotu, je třeba odmítat veškeré nespravedlnosti a násilí, jež stále doléhají na tolik žen na celém světě. V dobrodružství „posvátného kázání“ je úkolem žen dominikánek všem připomínat, dokonce i uprostřed mnoha neshod, že svět nemůže nalézt pokoj, dokud se tyto nerovnosti nevyřeší. Musíme se učit být bratry a sestrami, rozpoznávat nepravosti a bojovat s nimi skrze tento dlouhodobý a nádherný úkol naslouchání a vzájemného respektu. Musíme však také říci, že evangelizace není jen záležitostí toho či onoho úřadu. Je spíše pozváním k určitému způsobu života, který bude svědčit o tom, že Boží slovo je radostnou zvěstí pro tento svět. V hloubi duše se často zabýváme tím, čím se v dominikánské rodině mezi sebou lišíme. Pojdme místo toho věnovat pozornost tomu, co nás shromažďuje a spojuje navzájem: milost Božího slova, pravda a síla Slova, jeho život a milosrdenství. Ženy dominikánky a kázání? Je naší prvořadou povinností, abychom se na něm spolu s nimi podíleli, byli otevření pro všechno, co získaly a dosáhly skrze milost hlásání Božího slova, aby se komunita mohla budovat a konsolidovat jako společné poslání.

Chceme-li mluvit o ženách dominikánkách – mniškách, sestrách, zasvěcených ženách a členkách laických sdružení, musíme především zmínit roli, kterou měly a i nadále mají při evangelizaci, při obnovování naděje „hlásáním Božího slova“ ve světě. Místa modlitby,

sesterských/bratrských společenství, kontemplace a pohostinnosti, jimiž jsou kláštery řádu, jsou základními kameny kázání. V těchto místech jsou volání i potřeby, úzkost i naděje celého světa přenášeny do modliteb a předkládány Bohu Otci. Dominikánská kontemplace je právě toto – kázání – ve své úplnosti a hloubce. Je nemožné popsat nesčetné závazky, přátelství a díla, jež vykonaly apoštolské sestry řádu. Svou přítomností a skutky tlumočí radostnou zvěst svým současníkům, protože hledají vždy nové způsoby, jak „zapálit oheň“ milosti Ducha na tomto světě. Tuto starost manifestují v průběhu staletí jejich zakladatelky a zakladatelé, pracující často v podmínkách, kde postavení ženy a její uznání nebyly vždy zjevné. Co se týče našich sester z laických sdružení, ať působí v rámci svých rodin, skupin přátel či profesních vztahů, opět vidíme, jak jejich nesmírná kreativita a rozmanitost umožňuje vidět a slyšet Slovo jako radostnou zvěst, čímž dávají vzejít naději ve zmrtevýchvstání.

Mluvím-li o ženách dominikánkách a kázání, nemám v úmyslu rozvádět téma komplementarity, jež je tak evidentní, ani téma ordinace a služby kázání. Jak jste již pochopili, podstatné není v první řadě to, co je vykonáno, ale spíše to, co přispěje ke společnému dobru posvátného kázání. Věřím, že ženy dominikánky – i když to záleží opravdu jen na nich, že to říkám - vnášejí do posvátného kázání výjimečnou zkušenost vztahu s Kristem, zvláštní metody studování Slova, precizní způsob organizace kapituly, citlivost vůči tomu, co v našem světě přináší život a co způsobuje smrt, a způsob rozhovoru s Bohem. Přispívají také k tomu, že dominikánská intuice je při předávání od svých zakladatelů interpretována rozmanitými způsoby, což nám v daném okamžiku historie lidstva umožnilo pochopit čerstvost Dominikovy intuice v jakémkoli kontextu a v jakémkoli úkolu, nabídnutém ve službě lidskosti.

„Jdi k mým bratrům a oznam jim...“ To je možná to, co nás naše sestry – ať patří k laikům či zasvěceným osobám – mohou naučit, a rovněž by to mohlo být to, co by se bratři chtěli naučit. Studovat svět společně, zvláště během tohoto roku; aby se bratři učili od sester a sestry mezi sebou navzájem, bez ohledu na odlišnosti, abychom dnes, v pravé podstatě posvátného kázání, mohli žít po Slově zmrtevýchvstání. Nejpevnější a nejkrásnější vztahy v rodině jsou často ty, jež vznikají vzájemným sdílením radosti i trápení, vzájemně nabízeným přátelstvím a podporou, když v nás zkoušky tohoto světa budí pochybnosti, zda opravdu víme, jak nalézt budoucnost. Nejsou to právě ženy, jež v rodině zakládají vztahy a vytvářejí vzájemné propojení už tím, že dávají život? Nejsou to právě ony, jež vzbuzují potřebnou důvěru, takže se všichni členové touží znovu narodit – jako bratři a sestry, jak synové a dcery? A co se týče nás, v rodině svatého Dominika, netoužíme po tom, abychom naslouchali světu a milovali ho jako dcery a synové Otce, jako sestry a bratři jedné lidské rodiny, netoužíme po tom, abychom v tomto světě byli jako „svátosti bratrského a sesterského společenství“?

„Jdi k mým bratrům a oznam jim...“ Mluvíme-li o ženách dominikánkách a jejich vztahu ke kázání, musíme si připomenout také těžkosti, jimž dnes čelí mnohé kongregace apoštolských sester a některé kláštery řádu. Po letech růstu a rozvoje nenalzáme pro nejbližší budoucnost žádné známky zlepšení. Musíme této výzvě čelit společně, podporující se navzájem ve vlastní specifčnosti a autonomii. Zároveň si musíme připomínat, že poslání kázání, které neseme společně, je na jedné straně ovocem všeho, co bylo zaseto před námi, a na druhé straně je to víc než jen specifické poslání jakékoliv instituce. Nemohu přehlížet skutečnost, že lze jen těžko čelit tak konkrétní zkoušce realistickým a tvůrčím způsobem, bez rezignace či roztrpčenosti. Pro život si musíme zvolit pravou naději, i když zblízka vnímáme smrt, i když se velký počet domů musí zavřít a mnoho našich milovaných sester jsme uložili do hrobu. V tomto přechodném období bezpodmínečně potřebujeme naši solidaritu a jednotu, abychom připravili

budoucnost poslání posvátného kázání, založeného na našich současných schopnostech. Děláme to, aniž bychom snili o síle, která už dávno nepatří do reality, či rozhodovali o tom, jaká by v budoucnu měla být. Naopak, s jednoduchostí přijímáme milost povolání, jež jsou nám dána, a zahrnujeme je do všeobecného poslání, jež všichni plníme. Zasvěcení a řeholní život musí otevřít naši naději tak široce, aby obsáhla celý svět, a musí nás osvobodit od života, jenž je paralyzován vzpomínkami na minulou slávu nebo náročností současných obtíží. Často slyšíme, jak apoštolský řeholní život – dominikánský nevyjímaje – v mnoha částech světa značně stárne a nebude schopen obnovit se tak, jak tomu bylo v minulosti. Jistěže, ovšem i život ve stáří je plný dobrodružství, kdy můžeme být vděční za hojné ovoce, jež jsme přinesli pro život církve a tolik lidských společenství. Můžeme se společně naučit, jak se nechat unášet světlem našich děkovných modliteb místo rozčarování ze ztracené budoucnosti.

A co je nejdůležitější, a pevně v to věříme, posvátné kázání potřebuje – naprosto nezbytně – zapojení žen dominikánek, jež mu zcela zasvětily svůj život. Proto jsme se společně shromáždili a proto musíme stavět na tom, co je mezi námi živé, abychom připravili rámec pro toto kázání. Tato potřeba, tato nutnost – pozvání ženy k zapojení do poslání řádu v jeho mnoha podobách – je odpovědností všech členů dominikánské rodiny, mužů stejně jako žen.

Tak jako kázání v Ježíšově době, v dobách apoštolů či vzniku řádu, i nyní, v těchto časech, kdy církev zdůrazňuje naléhavost evangelizace, má rodina svatého Dominika, „rodina pro evangelizaci“, povinnost mnohem více než kdykoli předtím spojovat bratry a sestry, kteří kážou Slovo. „Jdi a oznam mým bratřím...“

fr. Bruno Cadoré OP
magistr řádu

překlad D. E. Kopecká